

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

WEEKBLADEN.

Wiener klinische Wochenschrift. 1923, No. 37.

Originalabhandlungen TOMOO HASEGAWA *Zur Kenntnis der Stromaverknöcherung in Karzinomen des Digestionstraktes.* — De histologische beschrijving van twee kankers van den endeldarm en een van de maag, die metaplastische beenvorming toonden. De drie gezwellen hadden langen tijd bestaan, vertoonden nekrotisch verval en ontsteking, doch geen lymphkliermetastasen, alle verschijnselen, die de mogelijkheid van beenmetaplasie — overigens zeer zelden in kwaad aardige gezwellen — verhoogden.

F. PORDES. *Ueber die Natur der Wirkung der Röntgenstrahlen speziell über das Verschwinden von Anurie nach Nierenbestrahlung.* — PORDES komt nogmaals terug op zijn voordracht op het Röntgencongres om te betoogen, dat de röntgenstralen in zwakke dosis nimmer functioneel prikkelend werken, dus de z.g. wet van ARNDT-SCHULZ niet volgen. De weder intredende nierfunctie na bestraling bij anurie is een gevolg òf van de opgeheven vaatkramp òf van het verval van de denglomerulus drukkende leucocyten.

F. PASSINI und J. CZACZKES. *Ueber Urobilinbildung durch Reinkulturen anaerober Darmbakterien.* — Beide onderzoekers zijn er in geslaagd drie anaërobe bacteriestammen uit ontlasting te kweken, die bilirubine ook in zuivere cultuur omzetten in urobiline, hetgeen tot nog toe niet gelukt was. Een van deze stammen komt zeer sterk overeen resp. is gelijk aan FRÄNKEL's bacil van de gasphlegmone.

GUSTAV OSTERTAG. *Ueber einen Fall von angeborener Duodenalstenose bei einem Säugling.* — Beschrijving van een geval, waarbij een voorafgaande peritonitisaanleiding gegeven had tot vorming van een dikke streng, die het duodenum afklemde.

E. FUCHS. *Aerztliches aus Amerika.*

MARSCHIK. *Necrologie* FRITZ SCHLEMMER. — Laryngoloog te Weenen. Geb. 1884, overleden 1923.

Wiener klinische Wochenschrift. 1923, No. 38.

Originalabhandlungen. PAUL SAXL und D. SCHERF. *Ueber die Ausscheidung von Farbstoffen durch den Magensaft.* — Als vervolg van de reeds in 1922 in de *W. kl. Wschr.* mede gedeelde onderzoekingen wordt nu vermeld, dat alleen de in vetoplosbare kleurstoffen door de maag worden afgescheiden, terwijl de alleen in wateroplosbare niet in den maaginhoud komen. Welk deel van de maag die afscheiding veroorzaakt, is niet uitgemaakt kunnen worden. De afscheiding is in het algemeen bij ulcus-lijdens verhoogd en bij achylie verminderd, maar zekere diagnostische gevolgtrekkingen laten zich hierdoor niet maken.

P. KLEMPERER und R. STRISOWER. *Insulin und Blutdruck.* — Naar aanleiding van het verband, dat eenigszins blijkt te bestaan tusschen verhoogden bloeddruk en glucosurie, is de invloed van insuline op den bloeddruk onderzocht. Bij diabeteslijders en normale menschen met verhoogden bloeddruk zakt deze na inspuiting van 10 eenheden regelmatig om na 2 uur het minimum te bereiken. Bij normalen bloeddruk is de daling onbeteekenend, terwijl een paar nierlijders met verhoogden druk evenmin reageerden.

G. NOBL. *Beziehungen der maculösen Anelodermie zur diffusen Acrodermatitis atrophicans.*

EUGEN VON THURZO. *Ueber die endolumbale Salvarsantherapie bei metaluetischen Erkrankungen.* — Op juiste wijze uitgevoerd in de intralumbale inspuiting van

salvarsaan (1—6 mgr.) geheel ongevaarlijk. Bij tabes en paralyse verkrijgt men in vele gevallen klinische verbetering en vermindering van de afwijkingen van het cerebrospinale vocht, welke op andere wijze niet te verkrijgen was.

KARL NEUWIRTH. *Ein strikter Vorschlag zur Regelung der Frage des künstlichen Abortus.* — Het voorstel om de onderbreking van de zwangerschap afhankelijk te maken van een ambtelijk verleend verlof, op grond van rapporten van te goeder naam bekende geneesheeren.

Standesangelegenheiten. KARL ULLMANN. *Das ärztliche Fürsorgewezen im Bundesstaate Oesterreich.*

J. ED. ST.

Klinische Wochenschrift. 1923, No. 36.

H. CHR. GEELMUYDEN. *Ueber den intermediären Stoffwechsel beim Diabetes mellitus.* — Beschouwing.

J. JADASSOHN. *Bemerkungen zur Sensibilisierung und Desensibilisierung bei den Ekzemen im Anschluss an einem Fall von Odolekzem.* — Wordt vervolgd.

HUGO SELLHEIM. *Geburt und Geburtshilfe nach dem kleinsten Zwange.* — Dat bij de baring de wet van GAUSS geldt, wordt door verschillende photo's verduidelijkt en dat deze bij verloskundige hulp moet gelden, wordt beschreven.

WERNER LIPSCHÜTZ. *Untersuchungen über die therapeutische Wertbestimmung von Desinfektionsmitteln.* — Men kan de uitwerking van ontsmettingsmiddelen

naar twee quotiënten beoordeelen: $\text{quotient A} = \frac{\text{bacteriedoodend vermogen}}{\text{beschadiging van weefselademhaling}}$

en $\text{quotient B} = \frac{\text{relatief bacteriegroeiremmend vermogen}}{\text{relatieve beschadiging van weefselademhaling}}$. Hoe grooter van

een bepaald middel de beide quotiënten zijn, des te hogere verwachtingen mag men theoretisch van dat middel hebben. De chininederivaten (vooral vucine) hebben een hoog quotient A en voldoen toch niet; de acridinium kleurstoffen hebben een hoog quotient B.

GOTTFRIED HOLLER. *Kurze Mitteilung von Versuchsergebnissen über die Verteilung und Wirkungsweise parenteral eingeführten Jods im gesunden und kranken menschlichen Organismus.* — Niet gezwelweefsel zelf maar het toxisch beschadigde weefsel om het gezwel heen hoopt jodium op, tenzij degeneratieve veranderingen in het gezwelweefsel het genoeg „körperfremd” gemaakt hebben. Verder wordt gewezen op het verband tusschen jodiumarmoede en anaemie c.q. pernacieuse anaemie en de mogelijke therapeutische werking ervan in die gevallen.

H. HEUDEL. *Harnuntersuchungen bei purinarmer Kost, mit besonderer Berücksichtigung des Gichtproblems.* — Bij proefpersonen werd bij voeding met purine-arm voedsel bij darmgisting weinig endogeen urinezuur — afkomstig van de darm-sappen — in de urine gevonden: een deel der purinelichamen wordt dan in den darm vergist. Schrijver ziet hierin een sleutel voor het jichtvraagstuk en de behandeling ervan n.l. de darmflora zoodanig veranderen, dat de resorptie van grotere hoeveelheden nucleïnebasen wordt voorkomen.

GEORG STRASSMANN. *Zur Unterscheidung von Ein- und Ausschusz.* — Het onderzoek der kleeren kan dikwijls afdoende de vraag, waar een kogel in-, waar uitgegaan is, oplossen, alsook die van den afstand enz..

W. RAAB. *Zur Frage der Titaniebehandlung.* — Geval van tetanie na een operatie, dat gunstig werd behandeld door toediening per os van mono-ammoniumphosphaat.

I. HASEBROEK. *Zum Problem des extracardialen Blutkreislaufes.* — Opmerking bij het artikel van O. MÜLLER over de capillairmicroscopie met verwijzing naar schrijvers' werk over de inzichten in de actieve bloedsomloopbevordering door de capillairen.

A. BUSCHKE. *Ueber die antihidrotische Wirkung des Thalliums.* — In het artikel van SCHOEN over zweetremmende middelen was thallium vergeten.

Kurze wissenschaftliche Mitteilungen.

WALTHER KRANTZ. *Die Kultivierung der Spirochaeta pallida in flüssigen Nährboden.*

K. VON NEERGAARD. *Ueber den Gehalt einiger Silberpräparate an kolloidem, echt gelöstem und ionisiertem Silber.*

H. SCHRANZ. *Ueber Milchsafftähnliche Ergüsse in Abdomen und Pleura.* — Casuïstiek.

H. A. DIETRICH. *Die Behandlung der Placenta praevia.* — Voor de practijk.

H. DOLD. *Neuere Verfahren zur serologischen Luesdiagnose.* — Sammenvattend overzicht.

J. VAN TILBURG.

NEDERLANDSCHE LITERATUUR.

Medisch Weekblad. — XXX, 23, 24, 25 en 26: Geen oorspronkelijke stukken.

Geneeskundige Gids. — I, n°. 9: L. JUMPERTZ LOEB, De behandeling der extra-uterine zwangerschap; G. C. BOLTEN, Geïsoleerde traumatische neuritis van den nervus dorsalis scapulae en de nervi subscapulares; W. SCHUURMANS STEKHOVEN, Over onbekende factoren, die bij het verloop van de tuberculosesterfte een belangrijker rol spelen dan de tot dusverre bekende. — N°. 10: P. H. KRAMER, De behandeling van den tetanus; G. C. BOLTEN, Een paar zeldzame verschijnselen van hysterie. — N°. 11: J. W. M. INDEMANS, De beteekenis der adsorptie voor de geneeskunde; L. JUMPERTZ LOEB, Behandeling der placenta praevia.

Geneeskundig Tijdschrift der Rijksverzekeringsbank. — VIII, 9: LINIGER, Het belang van „afkoop” bij blijvende ongevalletsels, aangetoond bij gevallen van wervelfractuur; B. VERAART, Epiphysiolytis; V. GRAVESTEN, Het veertiende congres van de Duitse Röntgenvereniging te München; J. A. FEENSTRA, Neurose.

Psychiatrische en Neurologische Bladen. — 1923, n°. 5: H. W. STENVERS, Over cerebrale stoornissen van het spreken, lezen en schrijven (z.g. aphasie, alexie en agraphie); J. C. L. GODEFROY, Naar aanleiding van het psychogalvanische verschijnsel.

Neurotherapie. — 1923, n°. 5: L. BABONNEIX, Sérothérapie antitétanique.

Geneeskundig Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië. — LXIII, 3: J. LOUWERIER, Bijdrage tot de kennis van oogziekten in de tropen; W. F. FAÇÉE SCHAEFFER, Een geval van tilariasis; E. H. HERMANS, Bijdrage tot de kennis van het voorkomen van geslachtsziekten onder Europeanen en Indo-Europeanen; J. W. WOLFF, Statistische gegevens omtrent eenige worminfecties der bevolking te Paramaribo; J. H. SCHUURMANS STEKHOVEN JR., De bestrijding der anchylostomiasis; C. D. DE LANGEN EN MOHD. DJAMIL, Idiopathische hyper-eosinophili; W. KOUWENAAR, Over voorkomen en beteekenis van occult bloed in de faeces bij tropenbewoners; C. D. DE LANGEN, Yatreë in de behandeling der amoebendysenterie; E. RODENWALDT, De biologische toestand van de bevolking van het eiland Soemba; A. LE COMTE, Chinine-aspirine; C. BONNE, De dengueachtige ziekte van Suriname en gele koorts; N. C. KEUKENSCHRIJVER, Wormziektebehandeling met een mengsel van tetrachloorkoolstof en oleum chenopodii; C. A. G. GOEDBLOED, Een geneesmiddel bij chronische bacillaire dysenterie; J. DE RUYTER, Poliklinieken voor de bevolking.

P. M.